

Annefje van Itterzon exposeert tekeningen uit hele wereld in Oude Raadhuis

DIEREN EN MASKERS uit Afrika, drukke straatafere-len uit Indonesië en sprookjes uit de Oekraïne in de voormalige Sovjet-Unie. Het is slechts een greep uit de honderden kindertekeningen die vanaf zaterdag 12 november te zien zijn in het Oude Raadhuis. Ze zijn afkomstig uit de persoonlijke collectie van Annefje van Itterzon, cultureel adviseur van de gemeente Aalsmeer.

door Jacqueline Hilbers

In de afgelopen tien jaar verzamelde Annefje van Itterzon tekeningen uit Zaire, Ghana, Zimbabwe, Malawi, Peru, Oekraïne, Libanon, IJsland, de Nederlandse Antillen, Japan, Bangladesh, Indonesië, India, Marokko, Turkije, Somalië, Eritrea en Nederland.

„Door middel van die tekeningen maak je een reis door de wereld,” vertelt Annefje, terwijl ze in het Oude Raadhuis de in bobbeltjes-plastic gehulde, ingelijste tekeningen doorspit op zoek naar mooie voorbeelden. De tekeningen zijn juist die morgen teruggekomen uit Groningen, waar ze de tentoonstelling 'Childrens Art 1994' hebben opgesierd. „Als je op een wereldbol met spelden aan zou geven waar de kindertekeningen vandaan komen, dan zie je dat alleen uit Australië tekeningen ontbreken.”

Jong als ze zijn, is duidelijk dat de kinderen per land en zelfs per gebied beschikken over een heel duidelijke stijl. Ook vallen verschillende details op, zoals bij de kindertekeningen uit Peru. „Kinderen tekenen ook de wortels van de planten die ze op papier zetten,” wijst Annefje van Itterzon. „Bij ons is het vanzelfsprekend dat een plant groeit als je die in de grond zet. In Peru wordt het beschouwd als een wonder.”

De tekeningen uit Indonesië vallen op door hun felle kleuren, de verfijnde figuurtjes en de drukke stadstaferelen. Sommige tekeningen ogen zelfs als ingevulde kleurplaten, omdat het moeilijk voor te stellen is dat ze getekend zijn door kinderen van tien jaar oud. „Wat bij deze tekeningen opvallend is, is dat de kinderen figuurtjes laten overlappen, dus mensen half

‘Werk jonge kinderen vind ik het mooist’

achter andere mensen of apparaten tekenen. Dat betekent dat ze goed les krijgen,” stelt Van Itterzon. „Dat moet wel, anders komt een kind bijna niet voorbij het stadium van een lijn over het midden van het papier en daarop een huisje.”

In schril contrast daarmee staan de tekeningen uit Somalië. Vaak gebruik makend van sombere kleuren hebben kinderen dingen uitgebeeld die getuigen van oorlog en leed. De 13-jarige Idil tekende met krijt een in zwart en wit uitgevoerd oorlogsmasker.

Dieren

Weer heel anders zijn de tekeningen uit Zaire. De tien jaar oude Musiana tekende samen met klasgenootjes dieren op een kleurige achtergrond. De tekeningen zijn rauw en primitief. „Kinderen van tien jaar tekenen in Afrika soms nog als een klein kind, al hebben ze iets meer beheersing over de vorm,” vertelt Annefje. „Vaak komt dat omdat ze nog nooit

een pen of potlood hebben vastgehouden.” De dierentekeningen uit Zaire hangen in het Oude Raadhuis naast en onder elkaar, in een groot blok. „Dat geeft een heel mooi effect.”

Annefje van Itterzon verzamelde de tekeningen in de loop der jaren via vrienden en kennissen. Zij brengen tekenmateriaal en een opdracht over aan scholen in verre landen en na verloop van tijd worden de tekeningen teruggestuurd. Een onderwijzeres in de Oekraïne raakte op deze manier zelfs bevriend met de cultureel adviseur. „We schrijven elkaar. En zij liet mij weten dat haar leerlingen ontzettend trots zijn op het feit dat hun tekeningen tentoond worden gesteld in verschillende musea.”

Niet altijd zijn de tekeningen wat Annefje ervan verwacht. „Soms gaat het mis, als de kinderen weten dat hun tekeningen onderdeel uit gaan maken van een expositie. Zoals in India. De kinderen daar tekenden

heel precies foto's na, terwijl ik juist zoek naar spontaniteit.” Aan die spontaniteit hecht ze grote waarde. „Daarom vind ik het werk van jonge kinderen ook het mooist. Dat spreekt echt.”

Conclusies

Nu ze de beschikking heeft over honderden kindertekeningen van over de hele wereld, is ze in staat verschillende conclusies te trekken. „Kinderen uit Derde Wereldlanden tekenen beter dan kinderen uit Westerse landen.” Ook heeft ze daar een verklaring voor. „Kinderen hier worden overladen met tekenspullen. Bovendien leven ze hier in een 'fladderende', snelle en haastige maatschappij, vol videospelletjes en clips. Ze hebben alles voorhanden en tekenen daarom minder uitbundig. Kinderen die bijvoorbeeld in een hutje ergens in Zimbabwe wonen, besteden veel meer tijd aan hun tekening, maken die helemaal af. Hoe armer het land, hoe meer

Annefje van Itterzon: „Afrikaanse kinderen hebben vaak nog nooit een potlood vastgehouden”

Foto Luuk Gosewehr

aandacht voor de tekening.”

„De historie van kindertekeningen gaat niet ver terug,” vertelt Annefje van Itterzon, als reactie op de vraag waarom iemand juist kindertekeningen verzamelt. „Ga maar na hoe het met de meeste tekeningen afloopt. Ze worden een tijdje ergens in huis opgehangen, verdwijnen dan in een kast en na verloop van tijd belanden ze in de prullebak. Daarom bestaat er ook geen kindertekening van voor 1920. Het is heel jammer dat we niet weten hoe bijvoorbeeld de kinderen in de vorige eeuw tekenden.”

Rond de opening van de tentoonstelling 'Een reis in kindertekeningen is zaterdag 12 november een speciaal programma samengesteld. In Zorgcentrum Aalsmeer begint om kwart voor vier uur de muziekvoorstelling 'Timbila'. Gekozen is voor het zorgcentrum, omdat ook daar verschillende kindertekeningen zijn opgehangen. Om vijf uur opent Oost-Europa-deskundige Timo van den Brink de tentoonstelling. Een kwartier later bespeelt Smiles Mekoyani traditionele Afrikaanse instrumenten.